

# SUOMEN YHDENVERTAINEN MUSIIKKIALA 2040

Lue raportti:  
[suomi](#) / [englanti](#)

## Nykytila

### Alan koko

1,4 mrd € alan arvo <sup>2024</sup>  
9 % alan arvon vuosittainen kasvu <sup>2024</sup>  
130 000 töissä kulttuurialan ammateissa <sup>2023</sup>  
32 500 yrittäjää kulttuurialalla <sup>2023</sup>

### Naisten osuus

21 % säveltäjät, sanoittajat <sup>2025</sup>  
25 % muusikot, tuottajat <sup>2025</sup>  
27 % hallituspaikat <sup>2017</sup>  
36 % toimitusjohtajat, toiminnanjohtajat  
ja intendentit <sup>2017</sup>

### Tekijänoikeuskorvaukset

15 % säveltäjät, sanoittajat <sup>2025</sup>  
22 % muusikot, tuottajat <sup>2025</sup>

## Miksi tasa-arvoistuminen on hidasta?

### Hyvinvointi

Hyvinvointiin vaikuttavat sosiaalisen median luomat paineet, ulkonäkökeskeisyys, epäsäännölliset ja kuormittavat työajat.

### Haitalliset stereotypiat

Naiseuden korostaminen keskusteluissa ja otsikoissa koetaan haitallisena (esim. "naiskitaristi"). Vähemmistöryhmien typistäminen stereotypioihin on yleistä.

### Sosiaaliset normit

Hoivavastuut, perhevapaat ja sosiaaliturvan rakenteet heikentävät naisten mahdollisuuksia. "Valitse perhe tai ura" -ajattelu on yleistä.

### Sukupuolittuneet roolit ja roolimallien puute

Alan roolit ovat vahvasti sukupuolittuneita: naiset laulavat ja soittavat pianoa, miehet ovat portinvartijoita. Tarvitaan monimuotoisia roolimalleja kaikille tasoille.

### Seksismi ja syrjintä

Alalla piilee seksistinen oletus miesten paremmuudesta sekä vähättelyn, häirinnän ja vaientamisen kulttuuri.

### Miesten väliset verkostot

Miehet ylläpitävät vaikutusvaltaisia sosiaalisia verkostoja. Niiden ulkopuolelta rekrytoiminen koetaan riskinä. "Pukukoppikulttuuri" tekee niistä luotaantyyntäviä.

## 2040-visio

Vuoteen 2040 mennessä laajempi osaaminen ja tietoon perustuva keskustelu ovat normalisoineet tasa-arvoisemmat käytännöt ja prosessit. Monimuotoisuudesta on tullut markkinaetu, eikä siitä käytävää keskustelua koeta enää uhkaavana tai polarisoivana. Musiikin, musiikkikoulutuksen ja -harrastusten monimuotoistuminen ja saavutettavuus ovat tuoneet kentälle uusia musiikintekijöitä ja yleisöjä. Musiikkiala palvelee musiikkia ja kantaa vastuunsa siitä, ettei ketään suljeta ulkopuolelle taustansa, taloudellisen tilanteensa tai identiteettinsä vuoksi. Alan arvo on kaksinkertaistunut kolmeen miljardiin euroon.

### Miten muutos tapahtuu?

Muutosta vauhditetaan vahvistamalla olemassa olevia mekanismeja ja rakentamalla niiden ympärille uusia. Musiikkiala.fi-sivuston roolia laajennetaan yhdenvertaisuustiedon, tutkimuksen ja allekirjoitettavien teesien kotipesäksi. Alan järjestöt perustavat sivuston ympärille työryhmän, joka seuraa yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteutumista ja lisää aiheesta käytävää keskustelua alalla. Ala tehdään houkuttelevammaksi kehittämällä työkuultuuria hyvinvointia priorisoivaksi, mikä mahdollistaa henkilökohtaisiin tarpeisiin ja perhevastuisiin mukautuvat työurat sekä helpomman pääsyn alalle. Inklusiota edistetään jalkauttamalla laajasti käyttöön positiivisen erityiskohtelun käytännöt sekä yhdenvertaisuutta edistäviä sopimuskäytäntöjä. Säännöllinen tutkimus alan ongelmista ja onnistumisista auttaa tunnistamaan marginaaliryhmiä, luomaan tietoisuutta ja kohdentamaan toimia. Järjestöjen ja yksityisten toimijoiden pitkäjänteinen yhteistyö sekä kohdennetut

rahoitukset koulutuspolkuihin, musiikkiharrastuksiin, harjoitteluihin sekä mentorointi- ja valmennusohjelmiin tuovat monimuotoisia roolimalleja alan jokaiselle tasolle.

Vuoteen 2030 mennessä perustetaan musiikkialan itsesääntelyelin, jossa alan toimijat ovat jäseninä. Elin tekee yhteistyötä julkisten tahojen kanssa. Se valvoo yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista, raportointia, sopimuskäytäntöjä, antaa suosituksia ja puuttuu ongelmatilanteisiin. Rahoitus tulee alan toimijoilta sekä prosenttiosuudesta musiikkialan verotuotoista. Elin koordinoi yhdenvertaisuutta tukevaa rahoitusta, joka perustuu yritysten ja organisaatioiden monimuotoisuus- ja yhdenvertaisuustoimien toteutumista koskevaan raportointivelvoitteeseen.

# Miten visio saavutetaan?

## 1. Musiikkialan itsesääntelyelin

Itsesääntelyelin voi antaa suosituksia ja puuttua ongelmatilanteisiin. Sen jäseninä ovat musiikkialan toimijat ja se tekee yhteistyötä valtiollisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on yhdistää toimijoita ja hankkeita kohti yhteisiä päämääriä.

## 2. Työkulttuuri ja rekrytointikäytännöt

Positiivisen erityiskohtelun laaja jalkauttaminen musiikkialan rekrytointeihin. Proaktiivisesta työnohjauksesta ja työhyvinvoinnin tuesta tulee vakiintuneita käytäntöjä. Näihin sisältyvät kattavat työterveys- ja terapiapalvelut kaikille alan työntekijöille.

## 3. Sopimuskäytännöt

Laajennetaan sopimuksissa olevat yhdenvertaisuuslausekkeet koskemaan kaikkia alan sopimuksia. Inklusioraiderien käyttöä laajennetaan. Monimuotoisuus- ja tasa-arvo vaatimukset standardisoidaan kaikkiin sopimuksiin.

## 4. Järjestöjen yhteistyö

Parannetaan järjestöjen välistä yhteistyötä ja viestintää. Selkeytetään kunkin järjestön roolia ja tarkoitusta. Musiikkiala.fi-sivustolle kehitetään hakupalvelu, joka kokoaa keskitetysti tietoa alan ekosysteemistä, organisaatioista, rakenteista, rahoituksesta ja toimintatavoista.

## 5. Musiikkikoulutus, mentorointi, valmennus

Varmistetaan, että marginalisoiduilla ja pienituloisilla ryhmillä on pääsy musiikkikoulutukseen, mentorointi- ja valmennusohjelmiin. Alan eri tasojen roolimallien näkyvyyteen panostetaan ja haastetaan perinteisiä sukupuolirooleja.

## 6. Alan rahoitus

Rahoitusta on saatavilla harjoitteluihin, työllistämiseen, yritysten osaamiskoulutuksiin, nuorten harrastuksiin sekä saavutettavuus- ja yhdenvertaisuustyöhön. Puolet näiden rahoituksesta tulee alan toimijoilta ja puolet valtiolta.

# Toimenpiteet

## Musiikkialan yhdenvertaisuusteiden vahvistaminen

Päivitetään Musiikkiala.fi-sivustolta löytyvät yhdenvertaisuusteedit tähän päivään ja kehitetään raportointimekanismi, joka sitouttaa allekirjoittajat konkreettisiin toimiin. Raportoinnin tulokset ohjaavat jatkotoimia.

## Positiivisen erityiskohtelun talkoot

Jalkautetaan positiivisen erityiskohtelun käytännöt laajasti koko alalle. Projekti tuottaa alan toimijoille esimerkkitekstejä ja usein kysyttyjä kysymyksiä työpaikkailmoituksia ja viestintää varten.

## Musiikkiala.fi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustiedon kotipesänä

Kehitetään Musiikkiala.fi-sivustosta musiikkialan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustiedon kotipesä ja kuratoitu kirjasto. Sivuston ydinkohderyhmää laajennetaan kattamaan musiikkikoulutussektori, musiikkiurista kiinnostuneet sekä musiikkialan ammattilaiset.

## Uudistetun Musiikkiala.fi-sivuston alkuräjähdysseminaari

Järjestetään näkyvä seminaari, joka fasilitoi keskusteluja, esittelee hyviä käytäntöjä ja periaatteita sekä jalkauttaa uusia tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviä toimia. Tapahtumaa seuraavat toistuvat jatkotapahtumat, jotta keskustelu pysyy aktiivisena.

## Korkean tason toimet:

- Vaikuttamistyö musiikkialan itsesääntelyelimen perustamiseksi
- Vaikuttamistyö musiikkialan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusteemojen edistämiseksi kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpanossa
- Kohdennetut rahoitushaut, joilla avataan koulutus- ja urapolkuja marginalisoiduille ryhmille
- Freelancer-rekisterin perustaminen alan ammattilaisten tunnistamiseksi ja yhdistämään palveluntarjoajia palveluja tarvitsevien kanssa
- Musiikkituntien ja -toiminnan lisääminen peruskouluissa ja nuorisosäätiöissä
- Toistuva tutkimus sukupuolten tasa-arvosta ja muista alan systeemisistä haasteista

## Ruohonjuuritason toimet:

- Mentoroinnin tarjoaminen aliedustetuille ryhmille: tapahtumatuotanto, musiikkituotanto, ääni- ja valotekniikka
- Aktiviteettien ja tiedon lisääminen englanniksi
- Inklusiiviseen ja sukupuolineutraaliin kielenkäyttöön panostaminen
- Hyvinvointia edistävien tapahtumien järjestäminen aliedustetuille ryhmille
- Aktiivinen suunnittelu tukemaan tasa-arvotavoitteita kiertueryhmien koostamisessa
- Näkyvyyskuukaudet/-viikot aliedustetuille ryhmille: moninaisten roolimallien esiin tuominen
- Inklusioraiderien ja yhdenvertaisuutta edistävien sopimuslausekkeiden käytön lisääminen

